

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 636.8.09:616.62-002/-08

**ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ТА ПРИНЦИПИ ЛІКУВАННЯ
ІДІОПАТИЧНОГО ЦИСТИТУ У КОТІВ**

Палюх Т.А., кандидат ветеринарних наук, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Ідіопатичний цистит – це запалення сечового міхура неінфекційної природи. Існує велика кількість причин, які можуть призвести до захворювання нижніх відділів сечівнику, але, на жаль, у ряду представників котячих дане

захворювання може розвинутиися без будь-якої очевидної причини. Також відсутня закономірність виникнення захворювання – патологія проявляється незалежно від статі, віку та породи тварини.

У кішок з ідіопатичним циститом проявляється ряд схожих порушень, які можуть сприяти розвитку патології:

Дефекти внутрішньої оболонки сечового міхура. Внутрішня стінка сечового міхура представлена захисним шаром із клітин, до складу стінки яких входить полісахарид глікозаміноглікан, який захищає чутливу слизову оболонку. Котяча сеча містить високу концентрацію багатьох речовин, які є подразниками для цих клітин. У разі дефекту захисного шару на слизовій оболонці відбувається контакт сечі та слизової оболонки сечового міхура, що призводить до подразнення, утворення виразок та розвитку запального процесу.

Нейрогенні запалення. Патологія розвивається через надмірний подразнюючий впливу на слизову оболонку сечового міхура або через нервові імпульси, що надходять з мозку, що є результатом реакції у відповідь на стрес. Стимуляція цих нервів призводить до вивільнення хімічних речовин (нейротрансмітерів), які можуть спровокувати розвиток місцевого запалення та появу больового синдрому.

Стрес та патологічна реакція на стрес. Стрес є важливою причиною розвитку ознак ідіопатичного циститу, хоча важко відстежити прямий взаємозв'язок у патогенезі захворювання. У здорових тварин стрес призводить до викиду в кров катехоламінів (адреналін, норадреналін) та кортизолу. У кішок з ідіопатичним циститом концентрація катехоламінів висока, в той час як концентрація кортизолу знижена, що в сукупності з надмірною активацією і неадекватним пригніченням симпатичної нервової системи призводить до розвитку захворювання.

Основними принципами лікування ідіопатичного циститу є:

1. Необмежений доступ до води, оскільки менш концентрована сеча знижує ризик негативного впливу на слизову оболонку сечового міхура. Для підвищення інтересу тварини до пиття можна встановити фонтан для води, використовувати бутильовану воду.

2. Використання спеціальних дієтичних кормів для профілактики та лікування сечокам'яної хвороби.

3. Зниження стресового навантаження. Для кішок, що живуть скучено, актуальна система комплексної зміни навколишніх умов, в основі якої лежить зниження стимуляції гіперактивної симпатичної системи, а також принцип зниження конфліктності між тваринами. Щоб досягти цього, необхідно забезпечити кожну тварину необхідною кількістю "ресурсів". Для кожної кішки необхідно поставити власний лоток, миски з водою та кормом, а також один додатковий набір (для зниження конкуренції за їжу). Миски необхідно розміщувати в різних потрібних для цього місцях. Для стимуляції природних інстинктів можна використовувати різні іграшки, що, окрім зниження стресу, також покращать взаємовідносини між твариною та господарем.

4. Для усунення больових станів при сечовипусканні рекомендується використання спазмолітиків, болезаспокійливих препаратів та/або нестероїдних

протизапальних засобів (за відсутності інших протипоказань).

5. При неможливості випорожнення сечового міхура природним шляхом (гострій затримці сечовипускання) необхідна негайна катетеризація сечового міхура для забезпечення відтоку сечі з метою запобігання розвитку супутніх захворювань і навіть смерті.

6. Препарати з вмістом глікозоаміногліканів для відновлення захисного шару слизової оболонки сечового міхура. Також цю групу препаратів можна використовувати для профілактики.

7. Для корекції поведінкових проблем та зниження стресу вдома та в умови стаціонарного утримання (на період лікування або готельного утримання) можливе використання феромонів для тварин.

8. Використання антидепресантів. Застосування цієї групи препаратів допускається тільки в тому випадку, коли були випробувані всі перераховані вище методики і вони не дали належного ефекту.

При належній увазі до раціону тварини та кількості споживаної нею води, а також виключенням стресових ситуацій, можливо домогтися зниження ризику розвитку ідіопатичних циститів. Відсутності належного лікування та ігнорування проблеми може призвести до незворотних патологій і навіть смерті тварини.